ВІДГУК

офіційного опонента

на дисертацію Мітченко Галини Валеріївни

«Організаційно-економічне забезпечення стратегічного маркетингу на підприємствах автомобільного транспорту» подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук

за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

1. Актуальність теми дисертаційної роботи

Сучасний етап розвитку української економіки є одним з найбільш складних. Економічна криза, що посилюється нестабільністю політичного й суспільного розвитку, викликає дисфункції в структурах управління як на державному рівні, так і на рівні окремих підприємств та їх об'єднань. Серед чинників гальмування системних реформ в управлінні можна виділити такі, як: недосконалість теорії та практики вітчизняного менеджменту.

Нині стає очевидною невідповідність багатьох концепцій управління підприємствами, сучасним умовам розвитку вітчизняної економіки. Саме тому, особливо гостро постає проблема формування ефективних механізмів і технологій управління, зокрема для автотранспортних підприємств, адекватних сучасним світовим досягненням науки й практики управління, напрямком соціально орієнтованої ринкової економіки, умовам і можливостям розвитку вітчизняних підприємств тощо.

З огляду на зазначене, актуальність запропонованого дисертаційного дослідження, що вирішує важливу наукову проблему – розробку концептуальних засад, методичних положень і практичних рекомендацій щодо реалізації стратегічного маркетингу з урахуванням нової функції перспективного передбачення. Це дозволить сформувати стратегію розвитку вітчизняних автотранспортних підприємств з урахуванням майбутніх запитів

Канцелярія
Вх. № 01/1825
15. 12. 2015

споживачів, що потребує подальшого розвитку теоретичних положень та науково-методичного підходу до реалізації концепції організаційно-економічного забезпечення стратегічного маркетингу на підприємствах автомобільного транспорту з метою збільшення їх доходів і прибутковості.

Дисертаційне дослідження відповідає тематиці наукових досліджень кафедри менеджменту Національного транспортного університету, й виконане в рамках науково-дослідної теми «Теоретичні основи удосконалення системи управління підприємствами транспортного комплексу» (номер державної реєстрації 0114U06585). Відповідність напряму наукових досліджень дисертанта та використання їх результатів під час розробки зазначеної теми свідчить про актуальність, важливість та значущість питань, що вирішуються в дисертаційній роботі.

2. Ступінь обґрунтованості, достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій та їх новизна

Дисертаційне дослідження здобувача наукового ступеня містить низку наукових положень, висновків та рекомендацій.

1. На нашу думку, достатньо обґрунтованим науковим здобутком дисертанта є розробка науково-методичне забезпечення механізму реалізації нової функції стратегічного маркетингу – перспективного передбачення розвитку АТП, суть якого полягає у поєднанні адаптивних моделей і мережевого планування для дослідження майбутніх тенденцій розвитку попиту споживачів послуг вантажних перевезень на основі передбачень імовірних змін якісних ознак засобів виробництва, технологій їх застосування та культури споживання (стор. 159-160, 203-205).

Застосування даного механізму в практиці підприємств, які займаються перевезеннями вантажів, дасть можливість сформувати уявлення про майбутні запити споживачів і визначити перспективні напрями розвитку АТП, а, отже, підвищити ефективність управління автотранспортними підприємствами.

2. Удосконалення організаційної структури служби маркетингу на підприємстві шляхом створення і функціонування в її складі спеціального підрозділу стратегічних передбачень для проведення досліджень тенденцій зміни споживчих запитів і переваг під впливом НТП, змін в економічному, соціокультурному та технологічному середовищі. Це необхідно для прогнозування попиту споживачів на послуги вантажних перевезень, формування попиту на нові послуги, а отже, визначення стратегії розвитку підприємства для забезпечення його конкурентоспроможності.

3. Набули подальшого розвитку теоретико-методичні положення щодо стратегії розвитку АТП: розроблена матриця стратегічного розвитку автотранспортного підприємства, в якій відображено стадії життєвого циклу підприємства на ринку вантажних перевезень відповідно до обсягу наданих послуг та фінансових показників, і визначено максимально раціональний напрям руху – вектор високого рівня конкурентоспроможності, доповнений векторами інноваційності продукту та інноваційності процесу (стор. 28-29).

4. Удосконалення структури (архітектоніки) механізму реалізації функції перспективного передбачення стратегічного маркетингу підсистемами організаційно-методичного забезпечення, що дозволяє перейти від пасивної ролі розвитку стратегії підприємства (на основі спостережень за запитами споживачів) до активної – формування стратегії підприємства, базуючись на передбаченнях запитів споживачів. Це дозволить швидко й мобільно адаптувати стратегію маркетингу підприємства та планові показники техніко-економічного розвитку підприємства до змін середовища (стор. 87-90).

5. Набуло подальшого розвитку розуміння сутності стратегічного маркетингу вантажних перевезень, як виду діяльності щодо прогнозування майбутніх запитів споживачів з урахуванням можливих змін внутрішнього та зовнішнього середовища, що дозволяє сформувати правильні орієнтири стратегії розвитку.

Вищевикладене дозволяє стверджувати, що дисертаційна робота

Мітченко Галини Валеріївни є самостійним завершеним науковим дослідженням, у якому отримані нові науково-обґрунтовані результати, вирішена наукова задача.

Отримані результати є, в достатній мірі, обґрунтованими та достовірними, що підтверджується їх апробацією на 11 науково-практичних конференціях.

При виконанні дисертаційної роботи використовувались сучасні концепції соціально-економічного розвитку, принципи наукової діалектики, методи системного аналізу і синтезу, логічного узагальнення; методи економічного і порівняльного аналізу тощо; опрацьовано значний обсяг статистичних даних.

3. Значущість одержаних результатів для науки і практики

Отже, дисертантом розроблені певні науково-методичні положення, котрі дозволяють сформувати цілісний механізм організаційно-економічного забезпечення стратегічного маркетингу на підприємствах автомобільного транспорту, що є дуже важливим для визначення стратегічного розвитку вітчизняних автотранспортних підприємств.

Дисертаційна робота є самостійним завершеним науковим дослідженням, у якому отримані нові науково-обґрунтовані результати, вирішена наукова задача. Варто відмітити практичну цінність отриманих результатів, оскільки здобувач доводить власні теоретичні та методичні розробки до рівня практичної реалізації. Теоретичні та методичні результати дослідження можуть бути використані при викладанні навчальних дисциплін на факультеті економіки, менеджменту і права Національного транспортного університету тощо.

Обґрунтованість положень дисертаційної роботи, її практичну цінність підтверджують акти про впровадження результатів дослідження від ПАТ «Укртранс», ПАТ «Автобаза - 1», ПАТ «КВК “Рапід», де була виконана робота, про впровадження положень дисертації.

4. Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях

За результатами дослідження здобувачем опубліковано 16 наукових праць загальним обсягом 4,5 д.а., у тому числі 4 – у фахових виданнях, 1- в закордонному виданні, 11 – в матеріалах конференції.

Обсяг друкованих праць, видання, в яких вони викладені та їх кількість, відповідають вимогам МОН України щодо публікацій основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

5. Відповідність змісту автореферату основним положенням дисертації

Викладення основних положень дисертації в тексті автореферату за структурою та змістом відповідає вимогам МОН України до автореферату. У його тексті стисло та послідовно викладено основні положення, зміст, результати й висновки проведеного Г.В. Мітченко дисертаційного дослідження. Зміст автореферату та основні положення дисертації є ідентичними.

6. Дискусійні питання та зауваження щодо змісту й оформлення результатів дослідження

За загальної позитивної оцінці дисертаційного дослідження, необхідно відзначити окремі дискусійні питання та недоліки, що наявні в дисертації й потребують уточнення.

1. Здобувач обґрунтовує необхідність проведення SPACE-аналізу ПАТ «КВК «Рапід» – визначення реальної ринкової стратегії підприємства та його поведінки в умовах зовнішнього середовища» (стор. 132 дисертації). Але метою SPACE-аналізу є визначення стратегічного положення підприємства та оцінка його діяльності.

Для оцінки підприємства ПАТ «КВК «Рапід» (SPACE-аналіз)

використано обмежений перелік показників, наприклад, не задіяні такі, як: виробничі витрати; рентабельність інвестицій; кількість та основні характеристики конкурентів, рівень конкуренції; рівень якості (конкурентоспроможності) продукції; цінову політику; динаміку змін частки ринку, що її обслуговує підприємство тощо (стор. 132 -134).

2. Дискусійним є тлумачення принципу логістичної доцільності. На думку дисертанта, він «уособлюється через орієнтацію системи менеджменту АТП виключно на ті сегменти ринку вантажоперевезень, які з огляду на їх якісні характеристики забезпечують високу рентабельність» (стор. 45). Це є одним із принципів вибору цільового ринку, який не стосується логістики.

3. Обґрунтовуючи актуальність теми дослідження, здобувач стверджує, що існує потреба «формування новітньої концепції маркетингового забезпечення стратегії розвитку підприємств» (стор. 4). Проте в дисертаційній роботі розглядається та застосовується концептуальний підхід як погляд, напрям у дослідженні, який слід було б використовувати для обґрунтовування актуальності обраної теми.

4. У дисертаційній роботі присутні синтаксичні помилки та неточності, такі як: «проведено аналіз концепції маркетингового забезпечення» (стор. 46) (такої маркетингової концепції не існує); «архітектоніка організаційних елементів організації відділу маркетингу» (стор. 88) тощо.

У цілому, зазначені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційного дослідження, його теоретичної та практичної значущості.

7. Загальний висновок

Оцінюючи дисертацію Мітченко Г. В., «Організаційно-економічне забезпечення стратегічного маркетингу на підприємствах автомобільного транспорту» в цілому, слід зазначити, що вона є завершеним комплексним самостійно виконаним дослідженням, котре характеризується новизною та практичною цінністю. У ньому отримані науково обґрунтовані результати,

що, у сукупності, слід кваліфікувати як нові розробки важливої проблеми, якою є удосконалення механізму організаційно-економічного забезпечення стратегічного маркетингу на підприємствах автомобільного транспорту.

Отже, викладені положення дозволяють зробити обґрунтований висновок стосовно відповідності виконаного дослідження вимогам, що висуваються до кандидатських дисертаційних робіт (пп. 9, 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №567 від 24 липня 2013 року), а Мітченко Галина Валеріївна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент,
завідувач кафедри економіки та управління,
Конотопського інституту
Сумського державного університету,
кандидат економічних наук, доцент Д. О. Власенко

Підпис засвідчую
Власенка Д.О.
Провідний спеціаліст ВК
Олена Мітченко